Un pas înainte către inovație: aplicarea oportună a facilităților fiscale pentru activitățile de C&D în actualul context economic

Autori: Andra Cașu, Partener, liderul departamentului Taxe directe, EY România

Teona Braia, Manager, Taxe directe, EY România

Legislația fiscală din România oferă pentru anul în curs, în ciuda mutitudinii de modificări legislative din ultimii doi ani, un cadru bun prin care sunt sprijinite activitățile de cercetare-dezvoltare (C&D). Cu toate că unele facilități fiscale au fost modificate (spre exemplu, facilitatea fiscală pentru lucrătorii din IT) pe linia asigurării unor venituri mai mari la bugetul de stat, companiile au oportunitatea să valorifice ceea ce a rămas încă valabil din sfera facilităților fiscale, iar beneficiile recunoscute pentru segmentul de C&D nu sunt deloc de neglijat.

Anul 2024 deschide noi orizonturi și provocări pentru companiile care desfășoară activități de cercetare și dezvoltare, fiind important din mai multe puncte de vedere.

În primul rând, schimbările propuse în cadrul BEPS 2.0 au potențialul de a revoluționa peisajul fiscal internațional, impunând un impozit minim global pentru marile companii multinaționale (MNEs) cu o cifră de afaceri de peste 750 milioane euro anual. Aceste modificări vor avea un impact semnificativ asupra modului în care sunt gestionate operațiunile fiscale și strategiile de planificare ale MNEs.

BEPS 2.0 impune un impozit minim de 15% pentru companiile multinaționale, urmând ca orice diferență dintre impozitul efectiv și acest procent să fie plătit în țara în care se datorează, cu anumite excepții. Astfel, orice element prin care se reduce baza impozabilă, inclusiv facilitățile fiscale, ar putea duce la un impozit efectiv sub 15%, anulând astfel relevanța acestor stimulente fiscale. Deși impozitul minim global impus de BEPS 2.0 se va plăti abia în 2026, acesta se aplică începând cu anul 2024. Este relevant, prin urmare, pentru companiile care aplică facilități fiscale sau care doresc să le aplice (precum profitul reinvestit, supra-deducerea cheltuielilor de cercetare-dezvoltare) să aibă în vedere și acest aspect. Momentan, legiuitorul nu a venit să clarifice aceste aspecte.

Anul acesta a marcat închiderea anului 2017 din punct de vedere fiscal, întrucât pentru acesta s-a împlinit termenul de prescripție extinctivă. Practic, împlinirea termenul de prescripție a avut drept consecință închiderea căii pentru aplicarea retroactivă a facilității fiscale pentru anul 2017. Este important de precizat faptul că suspendarea termenului de prescripție în perioada pandemiei a condus la extinderea acestuia, oferind implicit și o extindere a termenului pentru care facilitățile fiscale pot fi aplicate retroactiv. În acest context, cu titlu de exemplu, precizăm că **anul 2018 urmează să se prescrie în martie 2025, ceea ce oferă companiilor posibilitatea revizuirii proiectelor de cercetare-dezvoltate inițiate în trecut și identificarea acelora pentru care se poate aplica această facilitate.**

Nu în ultimul rând, putem spune că în prima parte a acestui an a fost sedimentată noua procedură privind certificarea activităților de cercetare și dezvoltare de către experții desemnați, având în vedere faptul că există deja certificări acordate. Fiind aplicabilă din 2023, această nouă procedură a reprezentat o modalitate de consolidare și recunoaștere a eforturilor de inovare ale companiilor și oferă o cale pentru

accesarea într-un mod mai sigur a beneficiilor fiscale aferente cheltuielilor de cercetare-dezvoltare.

În lumina acestor provocări și oportunități, considerăm prioritară pentru companii analiza proactivă a potențialului aplicării facilităților fiscale pentru C&D. O evaluare atentă a situației actuale și a opțiunilor disponibile în domeniul C&D poate ajuta în optimizarea strategiei fiscale, maximizarea economiilor de costuri, dar și poziționarea companiilor în rândul unor angajatori inovatori.

Nu mai puțin important este contextul global, în care domeniului cercetării-dezvoltării îi este recunoscut rolul primordial în avansul tehnologiei și al inovației, prin urmare, la nivel global, stimularea C&D și susținerea prin măsuri fiscale a depășit stadiul de trend, devenind parte esențială a strategiilor de dezvoltare a companiilor și a guvernelor pe următorii ani.

Practica acestui început de an ne-a arătat că limitarea facilității fiscale pentru sectorul IT a stimulat tot mai multe companii să se orienteze către oportunitatea de a aplica facilitatea de C&D.

În acest context, acum este momentul să se analizeze proiectele prezente ale companiei și – de ce nu? – și cele din trecut (i.e., 2018 inclusiv, an care încă nu este prescris din punct de vedere fiscal) și acolo unde există un element de noutate, inovație, creativitate în activitatea desfășurată, este momentul să se demareze o analiză de eligibilitate și cost-beneficiu în vederea concluzionării asupra impactului pozitiv al aplicării facilităților de C&D pentru companie.